

**ONDERZOEK
PILOTPROJECTEN
CAMPUSSEN**

**BENCHMARKRAPPORT
WYLDEMERK**

B. Bieleman

M. Boendermaker

**ONDERZOEK PILOTPROJECTEN
CAMPUSSEN**

**BENCHMARKRAPPORT
WYLDEMERK**

December 2010

©INTRAVAL

Groningen-Rotterdam

1. Inleiding

In de periode 2007-2010 heeft onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL in opdracht van het ministerie voor Jeugd en Gezin onderzoek verricht naar negen pilotprojecten voor niet-participerende jongeren. Dit onderzoek bestond uit een effectevaluatie en een procesevaluatie. Voor de effectevaluatie zijn onder meer op drie momenten vragenlijsten afgenomen bij de deelnemers van de projecten (bij instroom, bij uitstroom en een half jaar na uitstroom). In het kader van de procesevaluatie is de aanpak van de projecten beschreven volgens een aantal effectiviteitscriteria en zijn op verschillende momenten gesprekken gevoerd met projectleiders en projectmedewerkers. Bij de laatste interviewronde zijn tevens gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van instanties waarmee de projecten samenwerken. De resultaten van het onderzoek zijn gepubliceerd in drie onderzoeksrapporten.¹

Aanvullend is per project een benchmark opgesteld, waarin de individuele projectresultaten worden vergeleken met de gemiddelde resultaten. Hiermee krijgt elk project inzicht in zijn eigen resultaten. Voor het samenstellen van deze benchmarks is gebruik gemaakt van de gegevens en onderzoeksresultaten zoals gepresenteerd in het eindrapport.

In dit benchmarkrapport komen de resultaten van het project Wyldemerck (Friesland) aan de orde. Daarbij wordt om te beginnen kort ingegaan op de belangrijkste projectkenmerken van Wyldemerck. In paragraaf 3 komen de resultaten van de deelnemers van Wyldemerck op de hoofddoelen en subdoelen aan de orde, waarbij deze resultaten worden afgezet tegen de resultaten van de negen projecten gezamenlijk. In paragraaf 4 wordt nagegaan in hoeverre Wyldemerck invulling geeft aan de projectkenmerken die in de evaluatie van de negen projecten naar voren zijn gekomen als werkzame kenmerken voor de aanpak van de deelnemers.

2. Projectkenmerken

In de evaluatie van de pilotprojecten zijn 12 projectkenmerken onderscheiden op basis waarvan de projecten onderling van elkaar kunnen verschillen, namelijk²:

- duur
- intensiteit
- in of buiten de eigen omgeving
- individuele of groepsgerichte aanpak
- toepassing van dwang- en drangmiddelen
- vorm en functie theoretische onderbouwing
- aandacht voor context deelnemer
- competentiegerichte benadering
- het aanbieden van scholing
- aandacht voor discipline en structuur
- aandacht voor nazorg
- samenwerking tussen instanties

Wyldemerck is een project voor jongeren van 15 tot 22 jaar. Het betreft een intensief traject, waar de deelnemers 24 uur per dag 7 dagen per week verblijven in een (tijdelijke) nieuwe leefomgeving. Wyldemerck biedt een programma dat is opgebouwd uit zowel individuele, persoonlijke begeleiding als groepsgerichte onderdelen. Het programma bestaat uit onder meer onderwijs, sociale activiteiten, jeugdzorg, gedragstraining en huishoudelijk taken. De

¹ Bieleman, B. J. Snippe, M. Boendermaker, M. Hofman (2008). Onderzoek pilotprojecten campussen. 1. Beschrijving projecten en doelgroep. St. INTRAVAL, Groningen- Rotterdam; Bieleman, B. J. Snippe, M. Boendermaker, M. Hofman (2009). Onderzoek pilotprojecten campussen. 2. Voortgang en theoretische onderbouwing. St. INTRAVAL, Groningen- Rotterdam; Bieleman, B. en M. Boendermaker (2010). Onderzoek pilotprojecten campussen. 3. Eindrapport: proces- en effectevaluatie. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.

² Een schematisch overzicht van deze kenmerken is bijgevoegd in bijlage 1.

deelnemers wordt een op maat gemaakt onderwijsprogramma aangeboden op VMBO, HAVO, VWO of MBO-niveau.

In het projectplan van Wyldemerck staat geen exacte richtlijn vermeld voor de duur van het project, maar in de praktijk blijkt dat veel deelnemers langer dan 12 maanden bij het project verblijven. Deelname aan het project kan op vrijwillige basis plaatsvinden, maar ook kan er bij plaatsing sprake zijn van dwang vanuit bijvoorbeeld leerplicht of voogd.

Samenwerking met andere organisaties vormt een belangrijk element in de uitvoering van Wyldemerck. Wyldemerck wordt aangestuurd door een stichting waarbinnen verschillende instanties zijn vertegenwoordigd. Bij de uitvoering van het project worden bovendien externe instanties ingeschakeld voor het verzorgen van bepaalde programma-onderdelen, bijvoorbeeld scholing. De theoretische achtergrond van de aanpak van Wyldemerck was bij aanvang van het project niet schriftelijk vastgelegd. Gedurende de evaluatie is de achterliggende visie van de aanpak op verzoek van de onderzoekers nader geëxpliciteerd.

3. Resultaten deelnemers

Voor de evaluatie van de pilotprojecten zijn op verschillende momenten vragenlijsten afgenomen bij de jongeren die in de periode november 2007 tot en met december 2008 bij de pilotprojecten zijn ingestroomd: op het moment van instroom in het project; bij uitstroom uit het project; en een half jaar na uitstroom. Door de instroom- en de uitstroommeting met elkaar te vergelijken wordt een beeld gegeven van de resultaten op korte termijn, terwijl voor de resultaten op langere termijn de instroom- en vervolgmeting met elkaar worden vergeleken.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de resultaten van de deelnemers van Wyldemerck. Daarbij wordt om te beginnen ingegaan op de mate waarin de voor de campussen beoogde doelgroep is bereikt. Vervolgens komt de verhouding tussen het aantal jongeren dat is uitgestroomd en het aantal jongeren dat is uitgevallen aan de orde. Daarna wordt ingegaan op de resultaten van de jongeren op het hoofdoel en de subdoelen. De resultaten van de deelnemers van Wyldemerck worden telkens vergeleken met de resultaten van alle deelnemers van de negen pilotprojecten.

3.1 Bereikte doelgroep

Uitgaande van Kamerstukken over de pilotprojecten (TK II 2005/2006, 23 972, nr. 85) en de gesprekken die zijn gevoerd met beleidsmedewerkers van betrokken ministeries zouden de pilotprojecten bedoeld zijn voor jongeren van 12 tot 27 jaar, die gedurende langere tijd niet naar school gaan, geen werk hebben, geen uitkering ontvangen en niet op zoek zijn naar scholing of werk, niet over een startkwalificatie beschikken en door bestaande voorzieningen niet worden bereikt. In later gedateerde stukken (TK II 2006/2007, 31 001, nr. 22) wordt aangegeven dat het gaat om jongeren die niet naar school gaan, geen baan hebben en ook niet op zoek zijn naar werk of opleiding, die soms voor ernstige overlast zorgen of af dreigen te glijden naar blijvende werkloosheid. Ook hierin wordt opgemerkt dat het moet gaan om jongeren die met de gebruikelijke instrumenten niet worden bereikt.

De doelgroep die door de pilotprojecten wordt bereikt komt slechts ten dele overeen met de beoogde doelgroep. Tabel 1 toont de school/werksituatie in de periode voor instroom van de jongeren van Wyldemerck en de jongeren uit de totale onderzoeksgroep. Uit de tabel blijkt dat van de 24 jongeren van Wyldemerck die in het onderzoek zijn opgenomen drie jongeren (13%) geen werk of scholing hadden in de zes maanden voor instroom in het project.

Dit percentage komt overeen met het percentage jongeren uit de totale onderzoeksgroep: ook daar geldt dit voor 13% (37 jongeren).

Tabel 1 Beoogde doelgroep: geen werk of school in zes maanden voor instroom

	Wyldemerk (n=24)		Totaal (n=277)	
	n	%	n	%
Geen werk of school in zes maanden voor instroom	3	13	37	13
Wel werk of school in zes maanden voor instroom	21	87	240	87
Totaal	24	100	277	100

3.2 Uitstroom versus uitval

Van de 24 jongeren bij Wyldemerk die in het onderzoek zijn opgenomen, zijn 7 jongeren negatief uitgevallen uit het project (29%) (zie tabel 2). De 17 jongeren (71%) die het project Wyldemerk wel hebben afgerond, kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën, namelijk: jongeren die het project volledig hebben afgemaakt (1 jongere, 6%); jongeren die het project voortijdig hebben verlaten, maar wel positief hebben afgesloten (12 jongeren, 71%); en jongeren die ten tijde van het afronden van het onderzoek (februari 2010) nog in het project zaten (4 jongeren, 23%).

Wanneer deze cijfers worden vergeleken met de cijfers voor de negen pilotprojecten gezamenlijk blijkt dat het percentage uitstromers bij Wyldemerk lager is dan bij de totale onderzoeksgroep, respectievelijk 71% en 81%. Dit verschil is niet significant.³ Bij uitsplitsing binnen de uitstromers, blijkt het percentage jongeren bij Wyldemerk dat het project helemaal heeft afgerond significant lager dan bij de totale onderzoeksgroep: respectievelijk 6% en 65%. Het percentage deelnemers dat het project niet volledig afrondt, maar desondanks positief beëindigt is bij Wyldemerk significant hoger dan bij de totale onderzoeksgroep: 71% versus 17%. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om jongeren die het traject bij Wyldemerk niet volledig hebben afgerond, maar zijn ingestroomd in of teruggegaan naar een opleiding in de eigen woonplaats. Het percentage deelnemers dat nog niet was uitgestroomd ten tijde van het afronden van het onderzoek is bij Wyldemerk met 24% iets hoger dan in de totale onderzoeksgroep (19%), hetgeen verklaard kan worden door de relatief lange duur van het project.

Tabel 2 Uitstroomsituatie

	Wyldemerk (n=24)		Totaal (n=277)	
	n	%	n	%
Positieve uitstroom	17	71	224	81
Project helemaal afgerond ¹	1	6	146	65
Voortijdige positieve uitval ¹	12	71	39	17
Nog niet uitgestroomd	4	24	39	17
Negatieve uitval	7	29	53	19
Totaal	24	100	277	100

¹ Significant verschil tussen Wyldemerk en totale onderzoeksgroep, $p < 0,05$.

³ Gezien het kleine aantal respondenten zijn de mogelijkheden voor het vaststellen van significante verschillen beperkt. Bij het vaststellen van significante verschillen is zowel gekeken naar een waarschijnlijkheidspercentage van 95% ($p < 0,05$) als naar een waarschijnlijkheidspercentage van 90% ($p < 0,10$).

3.3 Resultaten op hoofddoel

In het onderzoek is nagegaan in hoeverre de deelnemers aan de pilots een verbetering laten zien op het hoofddoel en de subdoelen van de projecten. De hoofddoelstelling van de pilotprojecten is het toeleiden van jongeren naar scholing of werk. Om vast te stellen of dit hoofddoel behaald is, is van alle deelnemers nagegaan of er sprake is van een verbetering in de school- of werksituatie. Daarvoor zijn de gegevens uit de uitstroombetaling en de vervolgmeting gecombineerd.

Tabel 3 toont de resultaten op het hoofddoel van de deelnemers van Wyldemerk in vergelijking met de totale populatie. Van de 16 jongeren van Wyldemerk waarbij meerdere metingen zijn afgenomen, blijkt bij 81% (13 jongeren) een verbetering te hebben plaatsgevonden op het gebied van scholing en/of werk. Dit percentage verschilt niet significant van het percentage in de gehele onderzoeksgroep (79%). Wanneer wordt gekeken naar het type verbetering van deze jongeren, blijken zich wel (significante) verschillen voor te doen: bij Wyldemerk geldt dat bij alle 13 jongeren die een verbetering hebben laten zien sprake is van een verbetering in schoolsituatie, terwijl dit bij de onderzoeksgroep als geheel voor 68% geldt. De overige jongeren uit de onderzoeksgroep verbeteren op het gebied van werk, een combinatie van school en werk of stromen door naar een ander traject of instelling, terwijl dit bij Wyldemerk niet voorkomt. Dit verschil hangt mogelijk samen met het feit dat binnen Wyldemerk met name veel aandacht is voor (het bieden van) scholing.

Tabel 3 Verbetering hoofddoel: school- en/of werksituatie

Verbetering	Wyldemerk (n=16)		Totaal (n=169)	
	n	%	n	%
Ja	13	81	133	79
School ¹	13	100	91	68
Werk	0	0	19	14
Ander traject of instelling	0	0	9	7
School en werk	0	0	14	11
Nee	3	19	36	21
Totaal	16	100	169	100

¹ Significant verschil tussen Wyldemerk en totale onderzoeksgroep, $p < 0,05$.

3.4 Resultaten op subdoelen

Naast dit hoofddoel worden door de projecten verschillende subdoelen onderscheiden. Deze subdoelen moeten ertoe bijdragen dat de hoofddoelstelling wordt behaald. Hoewel de subdoelen die de projecten nastreven divers zijn, wordt een aantal subdoelen door de meeste projecten genoemd, namelijk:

- het vergroten van de motivatie
- het versterken van het gevoel van eigenwaarde
- het bijbrengen van (zelf)discipline
- het aanleren van sociale vaardigheden
- het verminderen van criminaliteit en probleemgedrag

Korte termijn

Door de scores van de instroombetaling te vergelijken met de scores van de uitstroombetaling, kan inzicht worden verkregen in de verbeteringen van de subdoelen op korte termijn. Tabel 4 toont de scores van de subdoelen bij de instroombetaling en de uitstroombetaling van de deelnemers van Wyldemerk en de deelnemers uit de totale onderzoeksgroep. De veranderingen die op korte termijn bij de deelnemers van Wyldemerk hebben plaatsgevonden bij de verschillende subdoelen zijn vergelijkbaar met de gemiddelde resultaten van de totale onderzoeksgroep. Wel laten de deelnemers van Wyldemerk op de subdoelen middelengebruik en strafbare gedragingen

een (niet statistisch vast te stellen) grotere verandering zien dan de totale onderzoeksgroep. De deelnemers van Wyldemerik blijken in de periode voor instroom aanzienlijk meer middelen te gebruiken dan de deelnemers uit de totale onderzoeksgroep: respectievelijk score 5,0 en 3,2. Bij de deelnemers van Wyldemerik daalt dit middelengebruik gedurende het project naar 4,6, terwijl het middelengebruik bij de totale onderzoeksgroep nagenoeg gelijk blijft (3,3). Ook het aantal strafbare gedragingen voorafgaande aan instroom in het project ligt bij de deelnemers van Wyldemerik met 2,1 hoger dan bij de totale onderzoeksgroep (1,2). Bij uitstroom uit het project is deze score bij de deelnemers van Wyldemerik gedaald naar 0,6. Deze daling is sterker dan de daling bij de totale onderzoeksgroep, waardoor het aantal strafbare gedragingen van de deelnemers van Wyldemerik bij uitstroom nauwelijks nog verschilt van het aantal strafbare gedragingen bij de totale onderzoeksgroep (0,5).

Tabel 4 Scores subdoelen korte termijn (instroom- en uitstroombetaling)

	Wyldemerik (n=12-13)				Totaal (n=107-138)			
	Instroom		Uitstroom		Instroom		Uitstroom	
	m ¹	sd ²	m	sd	m	sd	m	sd
Motivatie	8,2	0,5	8,4	0,8	8,3	0,6	8,5	0,8
Gevoel van eigenwaarde	7,4	1,8	7,5	1,7	8,0	1,7	8,2	1,6
(Zelf)discipline	6,5	1,2	6,3	1,1	7,0	1,5	7,1	1,5
Sociale vaardigheden	6,5	1,1	6,4	1,3	6,4	1,0	6,5	1,1
Middelengebruik	5,0	3,2	4,6	2,2	3,2	3,0	3,3	2,8
Strafbare gedragingen	2,1	2,5	0,6	1,1	1,2	1,7	0,5	1,0

¹ m = gemiddelde; ² sd = standaarddeviatie

Langere termijn

Door de instroombetaling en de vervolgbetaling met elkaar te vergelijken kan een beeld worden verkregen van de veranderingen van de deelnemers op de subdoelen op langere termijn (tabel 5). Ook hierbij geldt dat de veranderingen die bij de deelnemers van Wyldemerik zijn vastgesteld vergelijkbaar zijn met de veranderingen bij de totale onderzoeksgroep. Wel kunnen enkele (niet statistisch te onderbouwen) verschillen worden opgemerkt. Zo blijkt het middelengebruik van de deelnemers van Wyldemerik een half jaar na afronding van het project met 6,3 aanzienlijk hoger dan in de periode voor instroom in het project (4,1), terwijl deze stijging voor de totale onderzoeksgroep minder sterk is (van 3,5 naar 4,2). Waar het middelengebruik van de deelnemers van Wyldemerik gedurende het project, in een gecontroleerde setting, sterker af lijkt te nemen dan bij de onderzoeksgroep als geheel (zie resultaten korte termijn), blijkt dit middelengebruik na afloop van het project (buiten de gecontroleerde setting) bij de deelnemers van Wyldemerik dus juist sterker toe te nemen dan bij de gehele onderzoeksgroep. Het gevoel van eigenwaarde is bij de deelnemers van Wyldemerik bij instroom lager dan bij de totale onderzoeksgroep (respectievelijk 7,4 en 8,0), terwijl de deelnemers van Wyldemerik een half jaar na uitstroom met 8,6 juist hoger scoren dan de totale onderzoeksgroep (8,4).

Tabel 5 Scores subdoelen lange termijn (instroom- en vervolgbetaling)

	Wyldemerik (n=4-8)				Totaal (n=55-98)			
	Instroom		Vervolg		Instroom		Vervolg	
	m	sd	m	sd	m	sd	m	sd
Motivatie	8,3	0,6	8,8	0,8	8,1	0,6	8,5	0,9
Gevoel van eigenwaarde	7,4	1,2	8,6	1,3	8,0	1,8	8,4	1,4
(Zelf)discipline	6,1	1,3	6,8	0,8	6,8	1,5	7,3	1,5
Sociale vaardigheden	6,6	0,9	6,2	0,7	6,4	0,9	6,5	1,1
Middelengebruik	4,1	2,7	6,3	1,9	3,5	2,9	4,2	3,3
Strafbare gedragingen	2,5	1,7	1,0	1,2	1,7	1,9	0,5	1,0

4. Leerpunten proces- en effectevaluatie

In het onderzoek naar de negen pilotprojecten is nagegaan welke projectkenmerken een belangrijke rol spelen bij het behalen van succes. Hierbij is ten eerste gebruik gemaakt van de informatie uit de procesevaluatie. In de gesprekken met projectmedewerkers, projectleiders en samenwerkende partijen, die in het kader van de procesevaluatie zijn gevoerd, zijn verschillende aandachtspunten naar voren gekomen die door de betrokkenen van belang worden geacht voor de aanpak van niet-participerende jongeren. Daarnaast is gebruik gemaakt van gegevens uit de effectevaluatie. In de effectevaluatie is nagegaan in hoeverre de aanwezigheid van verschillende kenmerken verband houdt met het behalen van resultaten op het hoofddoel en de subdoelen.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de projectenkenmerken die uit de proces- en effectevaluatie als relevant naar voor zijn gekomen, waarbij telkens wordt aangegeven in hoeverre Wyldemerk invulling geeft aan deze kenmerken.

4.1 Leerpunten procesevaluatie

In de gesprekken met projectleiders, projectmedewerkers en andere betrokken partijen zijn zeven verschillende aandachtspunten naar voren gekomen die waardevol worden geacht voor de aanpak van niet-participerende jongeren.⁴ In matrix 1 wordt een overzicht gegeven van deze aandachtspunten, waarbij tevens wordt aangegeven in hoeverre Wyldemerk invulling geeft aan deze elementen. Van de zeven elementen die uit de procesevaluatie als waardevol naar voren zijn gekomen, zijn in ieder geval drie elementen bij Wyldemerk aanwezig, namelijk: een integrale aanpak; een individuele aanpak op maat; en kleinschaligheid. Eveneens drie van de zeven elementen komen ten dele terug bij Wyldemerk, namelijk: een intensieve, geïntegreerde 12-uursaanpak; het bieden van concrete, nuttige en arbeidsgerelateerde werkzaamheden; en het betrekken van de sociale omgeving.

Matrix 1 Waardevolle elementen op basis van procesevaluatie

Waardevolle elementen	Aanwezigheid van dit kenmerk bij Wyldemerk	Toelichting
Intensieve, geïntegreerde 12-uursaanpak	Deels	Wyldemerk heeft een intensieve, geïntegreerde 24-uurs aanpak
Bieden van concrete, nuttige en arbeidsgerelateerde werkzaamheden	Deels	Wyldemerk biedt een programma met de nadruk op onderwijs. Daarnaast ook aandacht voor aanleren van praktische vaardigheden.
Integrale aanpak waarin verschillende partijen samenwerken	Ja	Wyldemerk wordt aangestuurd door een stichting waarbinnen verschillende instanties zijn vertegenwoordigd. Voor verschillende programma-onderdelen worden externe partijen ingeschakeld.
Individuele aanpak op maat	Ja	Voor iedere deelnemer wordt een persoonlijk plan opgesteld.
Betrekken van sociale omgeving	Deels	Jongeren worden uit eigen leefomgeving gehaald, maar ouders worden wel betrokken bij aanpak.

⁴ Een uitgebreide uiteenzetting van de ervaringen van betrokken partijen bij het project Wyldemerk is opgenomen in bijlage 5 van het eindrapport (Bieleman, B. en M. Boendermaker (2010). Onderzoek pilotprojecten campussen. 3. Eindrapport: proces- en effectevaluatie. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam).

Matrix 1 Waardevolle elementen op basis van procesevaluatie (vervolg)

Fasering in de aanpak	Nee	In de aanpak van Wyldemerk wordt niet expliciet gesproken over fasering.
Kleinschaligheid	Ja	Bij Wyldemerk wonen en verblijven de jongeren in een kleinschalige, huiselijke setting.

4.2 Werkzame kenmerken effectevaluatie

In de analyses van de evaluatie van de pilotprojecten campussen is nagegaan in hoeverre de projectkenmerken verband houden met de door de projecten behaalde resultaten op het hoofddoel en de subdoelen. Hieronder worden deze werkzame kenmerken besproken, waarbij tevens wordt nagegaan in hoeverre Wyldemerk invulling geeft aan deze kenmerken.

Hoofddoelen

Uit de effectevaluatie blijkt ten eerste dat deelnemers bij projecten die veel nadruk leggen op discipline en structuur vaker een verbetering laten zien op het hoofddoel dan deelnemers van projecten waarbij hiervoor niet expliciet aandacht is. Daarnaast blijken deelnemers van korte en middellange projecten het meeste te verbeteren wat betreft school- of werksituatie. De deelnemers van projecten die langer dan 12 maanden duren laten minder vaak een verbetering zien in hun school- of werksituatie. In matrix 2 wordt aangegeven in hoeverre Wyldemerk invulling geeft aan deze werkzame kenmerken. Voor Wyldemerk geldt dat in de projectaanpak weliswaar aandacht is voor discipline en structuur, maar in mindere mate dan de projecten waarbij dit als succesvol kenmerk naar voren is gekomen. De duur van het project Wyldemerk is over het algemeen langer dan 12 maanden, hetgeen langer is dan de uit het onderzoek gebleken werkzame projectduur.

Matrix 2 Werkzame kenmerken hoofddoel

Werkzaam projectkenmerk	Aanwezigheid van dit kenmerk bij Wyldemerk
Veel nadruk op discipline en structuur	In geringe mate
Trajectduur minder dan 12 maanden	Nee

Subdoelen

Wat betreft het belang van de verschillende projectkenmerken voor de verbetering op de subdoelen worden in het onderzoek geen duidelijke trends gevonden. Wel blijken verschillende projectkenmerken verband te houden met verbetering op één of enkele subdoelen. In totaal zijn 13 verbanden aangetroffen. Zo blijken projecten met een duur van 6 tot 12 maanden op korte termijn een sterkere verbetering te laten zien in de motivatie van deelnemers dan projecten met een duur van 3 tot 6 maanden. Op lange termijn blijken bijvoorbeeld de sociale vaardigheden van deelnemers van projecten binnen de eigen leefomgeving van de jongeren meer te verbeteren dan van deelnemers van projecten buiten de leefomgeving.

In onderstaande matrices wordt een compleet overzicht gegeven van de subdoelen en de projectkenmerken die verband houden met verbetering op deze subdoelen op korte termijn (matrix 3) en lange termijn (matrix 4). Daarbij wordt tevens aangegeven in hoeverre bij Wyldemerk sprake is van deze kenmerken. De 13 verbanden die in het onderzoek zijn gevonden betreffen in totaal negen verschillende projectkenmerken. Bij Wyldemerk zijn vier van deze werkzame projectkenmerken aanwezig, waaronder het aanbieden van scholing, de samenwerking met betrokken partijen en de toepassing van dwang en drang.

Matrix 3 Werkzame kenmerken voor verbeteren subdoelen korte termijn

Subdoel	Projectkenmerk dat verband houdt met verbetering op dit subdoel	Aanwezigheid van dit kenmerk bij Wyldemerck
Motivatie	Trajectduur 6-12 maanden Intensiteit van 12 uur per dag Expliciet aandacht voor context Scholingsaanbod Samenwerking als belangrijk element in de uitvoering / als kern van het project	Nee Nee Nee Ja Ja
Sociale vaardigheden	Toepassing van dwang en drang	Ja
Middelengebruik	Buiten de eigen omgeving	Ja
Strafbare gedragingen	Geen	
Gevoel voor eigenwaarde	Geen	
(zelf)discipline	Geen	

Matrix 4 Werkzame kenmerken voor verbeteren subdoelen lange termijn

Subdoel	Projectkenmerk dat verband houdt met verbetering op dit subdoel	Aanwezigheid van dit kenmerk bij Wyldemerck
Sociale vaardigheden	Binnen de eigen omgeving Theoretische onderbouwing Bieden van nazorgprogramma Toepassing van dwang en drang Samenwerking als belangrijk element in de uitvoering / als kern van het project	Nee Nee Nee Ja Ja
(zelf)discipline	Toepassing van dwang en drang	Ja
Middelengebruik	Geen	
Strafbare gedragingen	Geen	
Motivatie	Geen	
Gevoel voor eigenwaarde	Geen	

BIJLAGE 1 PROJECTKENMERKEN WYLDEMERK

Onderstaand schema geeft een overzicht van de projectkenmerken waarop de negen pilotprojecten voor niet-participerende onderling van elkaar verschillen. De kenmerken van Wyldemerk zijn gearceerd weergegeven.

Matrix 1 Overzicht projectkenmerken Wyldemerk

Projectkenmerken			
In- of buiten eigen omgeving	Buiten de eigen omgeving		In de eigen omgeving
Aandacht voor context deelnemer	Niet expliciet aandacht voor context deelnemer		Expliciet aandacht voor context deelnemer
Gebruik competentie- of oplossingsgerichte benadering	Competentie- of oplossingsgerichte benadering is niet expliciet genoemd als onderdeel van de methodiek		Competentie- of oplossingsgerichte benadering is beschreven als essentieel onderdeel van de methodiek
Duur	3 tot 6 maanden	6 tot 12 maanden	Langer dan 12 maanden
Intensiteit	8 uur of minder per dag	12 uur per dag	24 uur per dag
Aanbieden van scholing in binnen het project	Geen scholingsaanbod binnen de setting van het project	Mogelijkheid tot behalen van certificaten	VMBO, HAVO, VWO of MBO binnen de setting van het project
Individuele of groepsgerichte aanpak	Voornamelijk groepsgericht	Zowel groepsgericht als individueel	Voornamelijk individueel
Toepassing dwang/drang	Niet of nauwelijks toepassing van dwang- of drangmiddelen	Bij sommige deelnemers toepassing van dwang- of drang	Deelname aan project alleen mogelijk op last van rechter of voogd
Aandacht voor discipline en structuur	Bieden van structuur wordt niet genoemd als essentieel onderdeel	Wel aandacht voor structuur, maar minder nadrukkelijk	Discipline en structuur als essentieel onderdeel van de aanpak
Samenwerking met betrokkenen	Samenwerking bestaat met name uit contact met verwijzers of het inschakelen van gespecialiseerde hulp	Samenwerking als belangrijk element in de uitvoering	Samenwerking als kern van het project
Aandacht voor nazorg	Geen actief, gestructureerd nazorgtraject	Nazorg wordt verzorgd door samenwerkende instantie	Nazorgprogramma door project zelf
Vorm en functie theoretische onderbouwing	Geen schriftelijk vastgelegde theorie	Theorie vanuit overkoepelende organisatie/ theorie niet vooraf schriftelijk vastgelegd	Theorie als fundament voor de aanpak

COLOFON

© St. INTRAVAL

Postadres:
Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail *info@intraval.nl*

Kantoor Groningen:
St. Jansstraat 2C
Telefoon 050 - 313 40 52
Fax 050 - 312 75 26

Kantoor Rotterdam:
Goudsesingel 68
Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 010 - 476 83 76

December 2010

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst: B. Bieleman en M. Boendermaker
Opdrachtgever: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport